

BIJLAGEN

HET VERNIEUWDE ONTVANKELIJKHEIDSCRITERIUM IN DE VOEGINGSPROCEDURE

M.C.H Kerkhofs – Schakenraad Advocaten te Eindhoven – mei 2014

Inhoudsopgave

BIJLAGE A: jurisprudentie onderzoek	3
REISKOSTEN:	3
MEDISCHE KOSTEN	5
HULPKOSTEN/KOSTEN HUISHOUDELIJKE HULP	8
INKOMSTENDERVING/VERLIES AAN VERDIENVERMOGEN	10
BIJLAGE B: interview strafrechter 1	14
BIJLAGE C: Interview Raadsheer 1	18
BIJLAGE D: Interview strafrechter 2	22

BIJLAGE A: jurisprudentie onderzoek

In de uitspraken wordt enkel gekeken naar de vordering tot schadevergoeding van de benadeelde partij. De kwalificatie en een korte schets van de zaak worden besproken, maar is enkel bedoeld als eventuele achtergrond voor de motivering van de rechter. De uitspraak betreffende de vordering van de benadeelde partij en de motivering daarvan zijn van uiterst belang voor beantwoording van de deelvraag.

REISKOSTEN:

Hof Arnhem 15 april 2011, ECLI:NL:GHARN:2011:BQ1651

Kwalificatie: poging zware mishandeling

Korte schets: Verdachte heeft een bierflesje, althans een hard voorwerp, tegen het hoofd van het slachtoffer geslagen. De verdachte heeft met zijn handelen inbreuk gemaakt op de lichamelijke integriteit van het slachtoffer en heeft hem lichamelijk letsel, te weten onder meer een snijwond in het gelaat, en pijn toegebracht.

Vordering benadeelde partij: De vordering van de benadeelde is in eerste aanleg deels toegewezen en deels niet-ontvankelijk verklaard. Het totale bedrag van de vordering is niet bekend.

Beslissing Hof: Het Hof heeft een bedrag van € 508,80 toegewezen. Vast is komen te staan dat aan de benadeelde door het primair bewezen verklaarde rechtstreeks schade is toegebracht.

Beslissing omtrent reiskosten: Het bedrag aan reiskosten is toegewezen voor €8,80. Een motivering is niet bekend. Enkel dat er sprake is van rechtstreekse schade.

Hof Leeuwarden 19 april 2011, ECLI:NL:GHLEE:2011:BQ2151

Kwalificatie: poging tot doodslag

Korte schets: Verdachte heeft zich schuldig gemaakt aan een poging tot doodslag tegen benadeelde. Verdachte heeft een krachtige trap tegen het hoofd van benadeelde gegeven, waardoor bij hem letsel is ontstaan en waarvoor een ziekenhuisopname noodzakelijk is geweest. Door aldus te handelen heeft verdachte de lichamelijke en psychische integriteit van het slachtoffer ernstig geschonden. Blijkens de verklaring van het slachtoffer ter zitting ervaart hij ook thans nog de gevolgen van het incident. Het slachtoffer heeft last van geheugenverlies en maakt zich daarom ook zorgen over de toekomst. Ook weet hij niet of hij de opleiding kan gaan volgen die hij altijd voor ogen had en is hij tijdens het uitgaan meer op zijn hoede.

Vordering benadeelde partij: De vordering van de benadeelde is in eerste aanleg deels toegewezen. Benadeelde heeft zich in hoger beroep opnieuw gevoegd en vordert vergoeding van materiële en immateriële schade tot een bedrag van € 5.966,60.

Beslissing Hof: Het hof wijst de vordering voor een bedrag van € 2.445,10 toe. Het overige deel van de vordering levert volgens het Hof een onevenredige belasting voor het strafgeding op. Zodat dat deel van de vordering niet-ontvankelijk wordt verklaard.

Beslissing omtrent reiskosten: Reiskosten komt voor vergoeding in aanmerking. Het bedrag aan reiskosten is niet bekend. Het Hof geeft een korte motivering, namelijk: 'Nu de raadvrouw enkel het aantal ziekenhuisopnamedagen betwist, doch niet het aantal autoritten naar het ziekenhuis, komt ook dit deel van de vordering - als concreet onderbouwd en aannemelijk geworden - voor vergoeding in aanmerking.'

Rechtbank Alkmaar 6 september 2011, ECLI:NL:RBALK:2011:BR6811

Kwalificatie: feit 1 Poging tot zware mishandeling

feit 2 Bedreiging met enig misdrijf tegen het leven gericht

feit 3 Opzettelijk en wederrechtelijk enig goed dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort vernielen

Korte schets: De verdachte heeft zich in Schagen op een parkeerterrein van een supermarkt schuldig gemaakt aan mishandeling van een 15-jarige jongen. Hij heeft het slachtoffer aan de haren van zijn fiets getrokken waardoor deze is komen te vallen en hem vervolgens met kracht tegen zijn rug en hoofd geschopt. Hij heeft aldus een ernstige inbreuk gemaakt op de lichamelijke integriteit van het slachtoffer. Bovendien wordt een feit als het onderhavige door het slachtoffer en ook door de omgeving als bedreigend en beangstigend ervaren. Daarnaast heeft verdachte een inspecteur van politie die in haar vrije tijd daar ter plekke aanwezig was en tussenbeide wilde komen bedreigd. Ten slotte heeft verdachte in de politieauto waarmee hij na zijn aanhouding werd vervoerd vernielingen aangericht.

Vordering benadeelde partij (slachtoffer 1): De benadeelde vordert vergoeding vergoeding van materiële en immateriële schade voor een totaal bedrag van € 2.043,62.

Beslissing: De vordering van de benadeelde partij wordt geheel toegewezen. Behandeling van de vordering levert namelijk geen onevenredige belasting voor het strafgeding op, zodat deze zich leent voor behandeling in de strafzaak.

Beslissing omtrent reiskosten: De reiskosten worden geheel toegewezen voor een bedrag van € 23,62. De motivering die de rechter hierbij geeft betreft: 'Voor de gevorderde vergoeding van de reiskosten voor bezoek aan het kantoor van de raadvrouw volgt de rechtbank de richtlijnen van de Letselschade Raad, zoals deze golden ten tijde van het misdrijf. Voldoende is onderbouwd dat 98,4 km is gereden, zodat $98,4 \times € 0,24,-$ is € 23,62 op grond daarvan toewijsbaar is.'

Rechtbank 's-Gravenhage 8 mei 2012, ECLI:NL:RBSGR:2012:BW5092

Kwalificatie: feit 1: poging moord/doodslag dan wel zware mishandeling

feit 2: wederrechtelijke vrijheidsberoving

feit 3: mishandeling

Korte schets: verdachte heeft het slachtoffer in haar woning geboeid en langere tijd geboeid gehouden. Verdachte is tegen de wil van het slachtoffer midden in de nacht met een gestolen sleutel teruggekeerd in haar woning. Verdachte heeft het slachtoffer de ochtend erna wederom in de boeien geslagen. Voorts heeft hij haar op het bed geduwd, een doek op haar mond gedaan en is hij ten slotte boven op het slachtoffer gaan zitten. Na het slachtoffer de haren te hebben afgeschoren, heeft hij haar het flesje zuur laten zien en ruiken. Vervolgens heeft hij zuur op de borst van het slachtoffer gegooid. Hoewel verdachte zag en hoorde dat de vloeistof de huid van het slachtoffer deed weg schroeien, heeft hij vervolgens de rest van de inhoud van het flesje over het slachtoffer heen gegoten.

Vordering benadeelde partij: Het slachtoffer heeft zich gevoegd in de strafzaak en vordert een schadevergoeding van € 267.380,39,-.

Beslissing: De rechtbank wijst de vordering ter zake van materiële en immateriële schade toe tot een bedrag van [€ 112.915,70 + € 150.000,- =] € 262.915,70. Het overige deel van de vordering wordt niet ontvankelijk verklaard, aangezien de vordering in zoverre een onevenredige belasting van het strafgeding oplevert, omdat van deze schadeposten de hoogte nog niet vaststaat.

Beslissing omtrent reiskosten: De vordering van de reiskosten wordt toegewezen en bedraagt

€ 1.465,30. De motivering die hieraan ten grondslag ligt: 'Uit het onderzoek ter terechtzitting is gebleken dat de gevorderde schade een rechtstreeks gevolg is van het onder 1 primair bewezen verklaarde feit. De schadeposten zijn bovendien van zo een eenvoudige aard dat zij zich lenen voor behandeling in deze strafzaak. De omstandigheid dat de som van de verschillende schadeposten resulteert in een hoog bedrag, doet hier naar het oordeel van de rechtbank niet aan af. De schadeposten zijn niet betwist en zijn overigens voldoende onderbouwd om voor toewijzing in aanmerking te komen.'

Rechtbank Oost-Brabant 20 augustus 2013, ECLI:NL:RBOBR:2013:4510

Kwalificatie: feit 1 diefstal, voorafgegaan en vergezeld van geweld en bedreiging met geweld tegen personen, gepleegd met het oogmerk om die diefstal voor te bereiden en gemakkelijk te maken, terwijl het feit wordt gepleegd door twee of meer verenigde personen

feit 2 opzetheling

Korte schets: Verdachte en de medeverdachte hebben in de werkplaats van het slachtoffer het slachtoffer (met een pistool) achter op het hoofd geslagen en vervolgens tegen de grond gewerkt, waarna het slachtoffer met de armen werd vastgebonden aan een tafelpoot, zijn mond werd afgeplakt en het hoofd werd omwikkeld met plakband. Ook de benen van het slachtoffer werden bij elkaar gebonden met plakband. Ondertussen riepen verdachte en de medeverdachte steeds om geld en werd het slachtoffer meermalen bedreigd en geschopt. Uiteindelijk hebben verdachte en de medeverdachte geld gevonden en de sleutel van de kluis waaruit zij geld hebben meegenomen.

Vordering benadeelde partij: Het slachtoffer vordert een vergoeding van de immateriële schade te weten €2.200,- en materiële schade te weten €2.255,98,-.

Beslissing: De rechtbank acht toewijsbaar, als rechtstreeks door het bewezen verklaarde feit toegebrachte schade, de volgende onderdelen van de vordering, te weten immateriële schadevergoeding tot een bedrag van € 2.200,- en materiële schadevergoeding tot een bedrag van € 1.523,89 vermeerderd met de wettelijke rente vanaf de datum van het delict tot aan de dag der algehele voldoening. De rechtbank zal de benadeelde partij niet-ontvankelijk verklaren in het deel van de vordering betreffende de beveiligingskosten van €723,09, aangezien in zoverre geen sprake is van rechtstreeks door het bewezen verklaarde feit toegebrachte schade.

Beslissing omtrent reiskosten: De reiskosten worden toegewezen voor een bedrag van €75. Een motivering hiervoor wordt niet gegeven.

MEDISCHE KOSTEN

Hof 's-Gravenhage 15 februari 2012, ECLI:NL:GHSGR:2012:BV6055

Kwalificatie: verdachte wordt 5 feiten ten laste gelegd. Van het eerste feit wordt verdachte vrijgesproken in eerste aanleg. De overige feiten betreffen: Openlijk in vereniging geweld plegen tegen goederen, mishandeling meermalen gepleegd en medeplegen van poging zware mishandeling. De vordering benadeelde partij (3) richt zich enkel op de mishandeling.

Korte schets: Ik richt me op een korte schets met betrekking tot het vijfde ten laste gelegde feit, de mishandeling. De mishandeling was gericht tegen de benadeelde (3), en enkel deze benadeelde heeft medische kosten gevorderd. Benadeelde heeft de verdachte bij zijn keel gepakt en hem tegen een bankje gedrukt, waarna hij verdachte naar zijn gezicht heeft geslagen. De verdachte heeft daarop met zijn vuist tegen het gezicht van benadeelde geslagen. Een getuige is vervolgens tussen de verdachte en benadeelde in gaan staan. Benadeelde heeft toen een klap gegeven, waarop de getuige bukte. Toen heeft de verdachte benadeelde nogmaals geslagen.

Vordering benadeelde partij: De benadeelde heeft zich in eerste aanleg voor een bedrag van € 2.320,58 aan immateriële en materiële schade gevoegd in het strafproces, als gevolg van het aan de verdachte onder 5 ten laste gelegde. In eerste aanleg is een bedrag toegewezen van € 871,10, bestaande uit een vergoeding van geleden materiële schade van € 121,10 ter zake van eigen risico ziekenhuiskosten en een bedrag van € 750,00 ter zake van immateriële schade. Deze vordering is in hoger beroep aan de orde.

Beslissing Hof: Het bedrag dat in eerste aanleg is toegewezen, wordt ook in hoger beroep toegewezen. Vast staat dat verdachte aansprakelijk is jegens de benadeelde voor een bedrag van €871,10.

Beslissing omtrent medische kosten: Het hof geeft aan dat de vordering is betwist en dat door de raadsman erop is gewezen dat benadeelde zelf een aandeel heeft gehad in het ten laste gelegde. Ondanks dat is voldoende aangetoond dat door benadeelde materiële schade is geleden voor een bedrag van €121,10. Deze schade is een rechtstreeks gevolg van het ten laste gelegde feit.

Rechtbank Amsterdam 30 maart 2012, ECLI:NL:RBAMS:2012:BW1492

Kwalificatie: Zware mishandeling

Korte schets: Verdachte heeft voorgedrongen bij de toiletten in een café en heeft op deze manier andere cafébezoekers geïrriteerd. Hij is vervolgens door een aantal cafébezoekers een beetje naar achteren geduwd. De reactie van verdachte die hierop volgde was zeer gewelddadig. Verdachte heeft vol uitgehaald met een glas naar het hoofd van het slachtoffer en daarbij ernstig letsel veroorzaakt.

Vordering benadeelde partij: Het slachtoffer heeft als vergoeding van immateriële en materiële schade een bedrag van € 2.619,83 gevorderd.

Beslissing: Uit het onderzoek ter terechtzitting is gebleken dat de behandeling van een deel van de vordering van het slachtoffer, niet een onevenredige belasting van het strafgeding oplevert. Tevens is komen vast te staan dat de benadeelde partij als gevolg van het hiervoor bewezen geachte feit, rechtstreeks schade heeft geleden. De rechtbank waardeert deze op een bedrag van € 1.304,00. De vordering kan dan ook tot dat bedrag worden toegewezen.

Beslissing omtrent medische kosten: De medische kosten worden volledig toegekend, voor een bedrag van €170,-. Deze schade is volgens de rechtbank voldoende aannemelijk en onderbouwd en niet weergesproken door de verdediging.

Rechtbank Zutphen 18 september 2012, ECLI:NL:RBZUT:2012:BX7620

Kwalificatie: zware mishandeling

Korte schets: Het slachtoffer heeft verdachte en zijn vrienden weggestuurd van hun hangplek in de buurt van de woning van het slachtoffer. Verdachte heeft daarop het slachtoffer met een ijzeren ratel meermalen op het hoofd geslagen, waardoor het slachtoffer bewusteloos raakte en zwaar letsel heeft opgelopen. Het slachtoffer zal wellicht nooit geheel herstellen. Slachtoffer heeft een losgescheurd linkeroor en een gapende hoofdwond en een hersenschudding opgelopen.

Vordering benadeelde partij: Het slachtoffer heeft zich met een vordering tot schadevergoeding ter hoogte van € 11.411,60 gevoegd in het strafgeding.

Beslissing: Naar het oordeel van de rechtbank is, op grond van de gebezigde bewijsmiddelen en hetgeen verder ter terechtzitting met betrekking tot de vordering is gebleken, komen vast te staan dat de benadeelde partij als gevolg van het subsidiair bewezen verklaarde handelen rechtstreeks schade heeft geleden, waarvoor verdachte naar burgerlijk recht aansprakelijk is. De schadevergoeding is toegewezen voor een bedrag van € 4.024,95 aan medische kosten, telefoonkosten, verlies aan verdienvermogen en een deel van het gevorderde smartengeld.

Beslissing omtrent medische kosten: De medische kosten zijn voor het gehele gevorderde bedrag toegewezen. De hoogte hiervan bedraagt € 419,75. Een motivering van de toewijzing wordt niet gegeven. Enkel geeft de rechtbank aan dat het slachtoffer rechtstreeks schade heeft geleden, waardoor de verdachte aansprakelijk is voor (een deel van de) schade.

Rechtbank Oost-Nederland 14 maart 2013, ECLI:NL:RBONE:2013:BZ4155

Kwalificatie: medeplegen van poging tot moord

Korte schets: Verdachte, een professioneel kickbokser, heeft geprobeerd het slachtoffer van het leven te beroven. Verdachte heeft het slachtoffer door zijn vriendin naar haar woning laten lokken en aldaar het slachtoffer met twee anderen op afschuwelijke wijze in elkaar getrapt en geslagen en hem ernstig, potentieel zelfs fataal en in ieder geval gedeeltelijk blijvend letsel toegebracht. Hierna is het slachtoffer in de achterbak van een auto gegooid en midden in de nacht in een bos gedumpt. Een voorbijganger heeft het slachtoffer in het bos gevonden. Op dat moment was een interne bloeding het slachtoffer al bijna fataal geworden. Het slachtoffer zal zijn gehele leven vaccinaties nodig hebben. Het misdrijf zorgt voor een grote fysieke en mentale impact op het leven van het slachtoffer.

Vordering benadeelde partij: Het slachtoffer heeft zich in het strafproces gevoegd ter verkrijging van schadevergoeding ter zake van het bewezenverklaarde feit. Gevorderd wordt een bedrag van € 66.960,-.

Beslissing: De rechtbank heeft de vordering voor een bedrag van € 31.467,06 toegewezen. De schadeposten die worden toegewezen zijn, een deel van de materiële schade, medische kosten, kosten opvang en verzorging, huishoudelijke hulp, verlies aan zelfbekwaamheid, verlies aan verdienvermogen en smartengeld. Voor iedere schadepost wordt volstaan met een korte motivering, dat de vordering voldoende is onderbouwd en de schade een rechtstreeks gevolg is van het tenlastegelegde.

Beslissing omtrent medische kosten: De medische kosten worden toegewezen voor een bedrag van € 651,30. De rechtbank acht deze kosten voldoende onderbouwd en – nu deze kosten haar niet onrechtmatig of ongegrond voorkomen – als rechtstreeks gevolg van het bewezenverklaarde toewijsbaar.

Rechtbank Gelderland 7 maart 2014, ECLI:NL:2014:1510

Kwalificatie: poging tot doodslag

Korte schets: De verdachte heeft zich schuldig gemaakt aan een poging tot doodslag door met een vuurwapen meerdere malen in de richting van een Mazda te schieten, waarbij het slachtoffer in zijn arm en been is geraakt. Het slachtoffer heeft als gevolg van dit schietincident veel pijn en ernstig letsel opgelopen waarbij nog maar de vraag is of het slachtoffer zijn arm ooit nog zonder beperkingen kan gebruiken.

Vordering benadeelde partij: Het slachtoffer heeft een bedrag van € 54.493,15 gevorderd. Deze vordering bestaat uit een bedrag van € 39.493,15 aan materiële schade en € 15.000,- aan immateriële schade. Deze materiële schade bestaat uit € 84,- voor vergoeding van ziekenhuisdaggeld, € 1.500,- voor verzorgingskosten, de medische kosten van € 1.723,-, een bedrag van € 21.118,30 wegens verlies arbeidsvermogen, € 7.896,50 wegens studievertraging, de reiskosten van € 120,-, de telefoon- en portokosten van € 100,- en de kledingkosten van € 260,-.

Beslissing: De rechtbank acht de vordering - nu het tenlastegelegde bewezen is verklaard, in zoverre die voldoende is onderbouwd en niet is betwist – gedeeltelijk toewijsbaar tot een totaal bedrag van € 33.939,24, te vermeerderen met de wettelijke rente met ingang van 20 februari 2012 tot aan de dag van algehele betaling. De vordering zal voor wat betreft de ziekenhuisdaggeldvergoeding, de medische kosten, de studievertragingskosten, de reiskosten, de telefoon en portokosten en de kledingkosten worden toegewezen.

De verzorgingskosten, een deel van het verlies aan arbeidsvermogen en de rechtsbijstand kosten worden niet-ontvankelijk verklaard, omdat een nadere beoordeling van deze schadeposten een onevenredige belasting van het strafgeding zal meebrengen.

Beslissing omtrent medische kosten: De medische kosten worden voor een bedrag van € 1.723,- toegewezen. In de uitspraak wordt geen motivering gegeven omtrent deze beslissing.

HULPKOSTEN/KOSTEN HUISHOUDELIJKE HULP

Hof 's-Hertogenbosch 27 december 2012, ECLI:NL:GHSHE:2012:BY7280

Kwalificatie: poging tot doodslag

Korte schets: Het hof acht bewezen dat verdachte zich schuldig heeft gemaakt aan een poging tot doodslag op het slachtoffer alsmede op het voorhanden hebben van een vuurwapen en munitie. Verdachte heeft in een café vijf kogels in het bovenlichaam van het slachtoffer geschoten. Het slachtoffer probeerde te vluchten voor het vuurwapengeweld, maar verdachte bleef schieten.

Vordering benadeelde partij: Het slachtoffer heeft in eerste aanleg een vordering ingesteld tot een bedrag van € 10.207,51. De vordering is door de rechtbank toegewezen tot een bedrag van € 9.505,88. Het overige deel van de vordering is niet-ontvankelijk verklaard. In hoger beroep heeft het slachtoffer zich opnieuw gevoegd ter zake van het niet toegewezen gedeelte van de vordering.

Beslissing Hof: Het hof acht de gevorderde materiële schade toewijsbaar tot een bedrag van € 798,88. De gevorderde immateriële schade is toewijsbaar tot een bedrag van € 7.500. Voor het overige brengt de behandeling van de vordering een onevenredige belasting voor het strafgeding met zich mee. Vergoeding voor de kosten van rechtsbijstand in eerste aanleg ter hoogte van € 768 is daarnaast ook toewijsbaar.

Beslissing omtrent hulpkosten: De kosten voor huishoudelijke hulp worden toegewezen voor een bedrag van € 360. Een nadere motivering is niet aan de orde. Enkel wordt volstaan met het oordeel dat het slachtoffer rechtstreekse schade heeft geleden.

Rechtbank Oost-Nederland 20 februari 2013, ECLI:NL:RBONE:2013:BZ1602

Kwalificatie: poging tot doodslag

Korte schets: Verdachte heeft zich schuldig gemaakt aan poging doodslag op zijn vrouw. Hij heeft met een hamer meermalen op het hoofd van zijn vrouw geslagen. Verdachte heeft haar geslagen omdat hij woedend werd toen zij hem ervan beschuldigde peperzaadjes in haar tabak te hebben gedaan. Zijn vrouw heeft hierdoor zwaar hoofdletsel opgelopen en zal niet meer volledig herstellen. Bij het slachtoffer is schedel- en hersenletsel vastgesteld. Er is een scheurwond geconstateerd aan het behaarde hoofd van het slachtoffer met een daaronder gelegen impressiefractuur met daarvandaan uitwaaijende lijnvormige schedelbreuken en daaronder gelegen uitgebreide hersenkneuzingen en bloeditstoringen onder de hersenvliezen.

Vordering benadeelde partij: Het slachtoffer vordert een bedrag van € 41.804,- aan schadevergoeding, te vermeerderen met wettelijke rente, alsmede € 3.220,08 aan kosten van rechtsbijstand.

Beslissing: De rechtbank heeft een bedrag van € 26.588 aan schadevergoeding toegewezen. Het overige deel van de vordering wordt door de rechtbank niet-ontvankelijk verklaard.

Beslissing omtrent hulpkosten: De hulpkosten worden toegewezen voor een bedrag van € 1.740. Volgens de rechtbank zijn deze kosten voldoende onderbouwd en dus toewijsbaar. Naar het oordeel van de rechtbank zijn deze kosten dan ook het rechtstreekse gevolg van het bewezenverklaarde. Het slachtoffer heeft verder aannemelijk gemaakt dat zij thans als gevolg van het letsel hulp in de huishouding behoeft.

Rechtbank Midden-Nederland 28 mei 2013, ECLI:NL:RBMNE:2013:CA1717

Kwalificatie: poging tot zware mishandeling

Korte schets: Verdachte had ruzie met zijn ex-vriendin, het slachtoffer. Zij was op bed gaan liggen. Verdachte had haar wakker gemaakt en had gezegd dat ze weg moest gaan. Verdachte pakte een leeg bierflesje en sloeg daarmee meerdere malen op het hoofd van het slachtoffer. Het slachtoffer voelde hierdoor hevige pijn.

Vordering benadeelde partij: Het slachtoffer heeft zich gevoegd in het strafgeding met een vordering van € 6.321,35, waarvan € 1.821,35 ter zake van materiële schade en € 4.500 ter zake van immateriële schade. Een bedrag van € 186,00 ziet op de gevorderde kosten voor rechtsbijstand. De benadeelde partij heeft ter terechtzitting haar vordering verhoogd met een bedrag van € 33,60. Dit bedrag ziet op de reiskosten van en naar de rechtbank voor de extra zitting. Derhalve wordt in totaal een bedrag van € 6.354,95 aan schadevergoeding gevorderd, alsmede de vergoeding van de wettelijke rente.

Beslissing: De vordering van het slachtoffer is toegewezen voor een bedrag van € 624,80, waarvan € 124,80 voor de reiskosten en € 500,00 aan smartengeld. Voor deze schadeposten is vast komen te staan dat de benadeelde rechtstreeks schade heeft geleden ten gevolge van het bewezenverklaarde feit.

Beslissing omtrent hulpkosten: De overige gevorderde schadeposten worden afgewezen, waaronder de vordering met betrekking tot huishoudelijke hulp. Volgens de rechtbank is de vergoeding van huishoudelijke hulp geen rechtstreeks gevolg van het bewezenverklaarde feit, te weten het slaan met een bierflesje op het hoofd van het slachtoffer.

Rechtbank Oost-Brabant 27 augustus 2013, ECLI:NL:RBOBR:2013:4718

Kwalificatie: poging tot doodslag

Korte schets: Verdachte heeft onder invloed van alcohol en zonder enige redelijke aanleiding in een explosie van geweld het slachtoffer verwond door deze meermalen met een kapot geslagen bierfles te slaan op diens hoofd en in diens nek/hals. Uit het strafdossier komt naar voren dat verdachte met dat afgebroken bierflesje net zo lang heeft doorgeslagen totdat er niets van de fles meer over was. Deze handelwijze had naar algemene ervaringsregels zeer wel tot de dood van het slachtoffer kunnen leiden. Als gevolg van verdachtes handelen heeft het slachtoffer meerdere verwondingen opgelopen in de nek/hals en in het gezicht. Hij zal vanwege de vele hechtingen waarschijnlijk nog lange tijd aan het voorval worden herinnerd. Behalve de lichamelijke gevolgen heeft het delict ook op psychisch gebied grote gevolgen gehad voor het slachtoffer, zoals tot uitdrukking komt in de door het slachtoffer opgestelde schriftelijke verklaring die ter terechtzitting door de rechtbank is voorgelezen.

Vordering benadeelde partij: Het slachtoffer heeft zich gevoegd en een vordering tot schadevergoeding ingediend van € 10.036,66, waarvan € 7.000,- ter zake van geleden immateriële schade.

Beslissing: De rechtbank wijst de vordering tot immateriële schade toe tot een bedrag van € 7.000 en materiële schade tot een bedrag van € 1.614,66. Voor het overige zal de rechtbank de benadeelde partij niet-ontvankelijk verklaren in de vordering, omdat de rechtbank van oordeel is dat behandeling van de vordering een onevenredige belasting van het strafgeding oplevert.

Beslissing omtrent hulpkosten: De hulpkosten en verlies zelfwerkzaamheid, tezamen een schade van € 1.272 worden door de rechtbank niet-ontvankelijk verklaard. De rechtbank is van oordeel dat deze posten onvoldoende zijn onderbouwd en dat het een onevenredige belasting van het strafgeding zal opleveren indien een nadere onderbouwing van deze posten zou moeten worden afgewacht.

Kwalificatie: feit 1: poging tot zware mishandeling

feit 2: diefstal

Korte schets: Verdachte heeft het slachtoffer zwaar lichamelijk letsel toegebracht. Verdachte heeft 's nachts voor een café het slachtoffer dusdanig hard tegen het hoofd geslagen, waardoor het slachtoffer met het hoofd op de grond is gevallen. Het slachtoffer moest na het voorval in het ziekenhuis worden opgenomen. Terwijl het slachtoffer bewusteloos op de grond lag, heeft verdachte ook nog zijn mobiele telefoon gestolen.

Vordering benadeelde partij: Het slachtoffer heeft zich in het strafproces gevoegd terzake een schadevergoeding voor een bedrag van 16.382,84, inclusief kosten voor rechtsbijstand, vermeerderd met de wettelijke rente over dit bedrag.

Beslissing: De rechtbank heeft een bedrag van € 9.721,87 aan schadevergoeding toegewezen. De rechtbank heeft verder beslist dat de benadeelde voor het overige niet-ontvankelijk wordt verklaard in zijn vorderingen.

Beslissing omtrent hulpkosten: De onderdelen, waaronder kosten van huishoudelijke hulp, worden niet-ontvankelijk verklaard. Deze schadepost is onvoldoende onderbouwd. Onvoldoende is toegelicht welke verzorging de benadeelde nodig had, in hoeverre de vriendin van benadeelde die mede op zich heeft genomen, hoe de verdeling van de huishoudelijke taken vóór het incident was en of de benadeelde een aandeel had in tot 'zelfwerkzaamheid' behorende taken en of dergelijke werkzaamheden daadwerkelijk werden uitgevoerd in het verleden.

INKOMSTENDERVING/VERLIES AAN VERDIENVERMOGEN

Kwalificatie: feit 1: diefstal met geweld door twee of meer verenigde personen

feit 2: poging tot doodslag

feit 3: medeplegen van handelen in strijd met artikel 26, eerste lid, van de Wet wapens en munitie

Korte schets: Verdachte heeft zich, samen met zijn mededaders, schuldig gemaakt aan een professioneel voorbereide overval op een juwelier. Bij deze overval waren verdachte en zijn mededaders gemaskerd. De benadeelde (2), die in de winkel aan het werk was, is direct door de voordeur naar buiten gelopen en heeft geprobeerd het rolluik naar beneden te trekken met als doel om de overvallers in te sluiten. Verdachte wist als enige van de overvallers onder het rolluik weg te komen. Terwijl benadeelde (2) het rolluik naar beneden hield werd hij door verdachte in zijn buik geschoten.

Vordering benadeelde partij: Er hebben zich twee benadeelde in het strafgeding gevoegd. De vordering van benadeelde (1) wordt niet-ontvankelijk verklaard. Benadeelde (2) heeft zich in het geding in eerste aanleg gevoegd. De vordering is in eerste aanleg deels toegewezen. De benadeelde heeft zich in hoger beroep opnieuw gevoegd. Benadeelde (2) heeft zich met een vordering tot schadevergoeding ten bedrage van € 20.295,82 gevoegd in het strafproces.

Beslissing Hof: Het hof is van oordeel dat aan de benadeelde rechtstreeks schade is toegebracht tot een bedrag van € 9.325,-, bestaande uit € 3.000,- smartengeld en € 325,- dagvergoedingen ziekenhuis. Ten aanzien van de post inkomstenderving overweegt het hof, dat ten minste vast is komen te staan dat benadeelde een schade van € 6.000,- heeft geleden. Het meer gevorderde is naar het oordeel van het hof niet-ontvankelijk.

Beslissing omtrent inkomstenderving: De schadepost inkomstenderving wordt voor een deel toegewezen, namelijk voor een bedrag van €6.000,-. Het overige deel levert een onevenredige belasting op voor het strafgeding. De beslissing wordt niet gemotiveerd, enkel wordt aangegeven dat het vast is komen te staan benadeelde een schade van € 6.000,- heeft geleden.

Rechtbank Almelo 11 april 2012, ECLI:NL:RBALM:2012:BW1961

Kwalificatie: zware mishandeling

Korte schets: Verdachte heeft het slachtoffer opzettelijk zwaar lichamelijk letsel toegebracht. Verdachte heeft in een sportkantine en in aanwezigheid van anderen, zonder enige kenbare aanleiding het slachtoffer mishandeld. Verdachte heeft het slachtoffer tegen het gezicht en tegen het hoofd geslagen, ook toen het slachtoffer al op de grond lag. Het slachtoffer heeft hierdoor fors letsel opgelopen, namelijk een grote wond achter het hoofd, een gescheurde lip en afgebroken kiezen.

Vordering benadeelde partij: De benadeelde partij vordert veroordeling van de verdachte tot betaling van in totaal € 10.993,04 aan immateriële en materiële schadevergoeding, vermeerderd met de wettelijke rente vanaf het moment waarop het strafbare feit is gepleegd. Deze schade bestaat uit de volgende posten: eigen risico Menzis € 170,00; chloorhexidine mondspoeling € 4,64; kledingschade (totaal) € 50,00; reiskosten € 83,40; gedeelde inkomsten € 9.685,00; een immateriële schadevergoeding van € 1.000,00.

Beslissing: De rechtbank is van oordeel dat is komen vast te staan dat de verdachte door het bewezenverklaarde feit rechtstreeks schade heeft toegebracht aan het slachtoffer. De rechtbank wijst de vordering voor de hoogte van € 3.508,04 toe. De opgevoerde schadeposten eigen risico Menzis, chloorhexidine mondspoeling, kledingschade, reiskosten en de immateriële schadevergoeding worden volledig toegekend. De gevorderde inkomstenderving wordt voor een deel toegewezen. Het overige deel van de vordering wordt niet-ontvankelijk verklaard.

Beslissing omtrent inkomstenderving: De rechtbank heeft het inkomensverlies geschat op een bedrag van €2.200,00, hetgeen overeenkomt met een modaal netto-inkomen. De onderbouwing van het overige deel van de vordering acht de rechtbank onevenredige belastend voor het strafgeding, waardoor dit deel niet-ontvankelijk wordt verklaard. De motivering die de rechtbank bij de beslissing geeft is de volgende: 'Het slachtoffer heeft, als benadeelde partij, als schade gevorderd de gemiste inkomsten van de door hem en zijn partner gedreven vennootschap onder firma. Dat is evenwel niet hetzelfde als de door het slachtoffer gedeelde inkomsten. Het is immers mogelijk dat de vennootschap over de betalingen voor verleende diensten BTW afdraagt en voorts van de ontvangen gelden nog reis- en andere kosten moeten worden afgetrokken. Ook mag worden aangenomen dat binnen de vennootschap onder firma afspraken zijn gemaakt over de verdeling van de opbrengsten uit de onderneming, waarbij een deel ervan als inkomen van de vennoten heeft te gelden. Ook hierin heeft de rechtbank geen inzage, zodat de reële inkomensschade van het slachtoffer niet concreet kan worden vastgesteld. '

Hof 's-Gravenhage 17 mei 2013, ECLI:NL:GHDHA:2013:CA2275

Kwalificatie: poging tot doodslag

Korte schets: Verdachte heeft zich schuldig gemaakt aan een poging tot doodslag. Tijdens een confrontatie op een parkeerplaats heeft verdachte het slachtoffer tegen het hoofd en het lichaam geschopt, terwijl het slachtoffer op de grond lag. Verdachte is vervolgens weggegaan en heeft het slachtoffer op de parkeerplaats achtergelaten. In het ziekenhuis was sprake van zodanige zwellingen dat het slachtoffer problemen had met ademen. Het slachtoffer had het mogelijk niet overleefd, indien er geen getuigen aanwezig waren.

Vordering benadeelde partij: Het slachtoffer heeft zich als benadeelde partij gevoegd en een vordering ingediend tot vergoeding van geleden materiële schade als gevolg van het aan de verdachte ten laste gelegde, ten bedrage van in totaal € 3.551,54. Voorts is een vergoeding

gevorderd voor geleden immateriële schade ten bedrage van € 2.500,-. In eerste aanleg is de vordering wegens materiële schade toegewezen tot een bedrag van € 3.351,54 en is het overig gevorderde niet-ontvankelijk verklaard. De vordering wegens immateriële schade is volledig toegewezen.

Beslissing Hof: In hoger beroep wordt de vordering tot schadevergoeding van de benadeelde partij toegewezen tot een bedrag van €5.851,54. De materiële schadevergoeding wordt toegewezen tot een bedrag van € 3.351,54 en de immateriële schade wordt volledig toegewezen. De schadepost taxikosten van €200,- wordt niet-ontvankelijk verklaard door het Hof.

Beslissing omtrent inkomstenderving: De schadepost wegens verlies aan arbeidsvermogen ad € 3.011,54 is naar het oordeel van het Hof een rechtstreeks gevolg van het bewezen verklaarde. Deze kosten worden door het Hof toegewezen. Een motivering ontbreekt.

Rechtbank Gelderland 10 juli 2013, ECLI:NL:RBGEL:2013:1518

Kwalificatie: feit 1: poging zware mishandeling

feit 2: handelen in strijd met artikel 26, eerste lid, van de Wet wapens en munitie

feit 3: handelen in strijd met artikel 13, eerste lid, van de Wet wapens en munitie

Korte schets: Verdachte heeft het slachtoffer opzettelijk zwaar lichamelijk letsel toegebracht. Verdachte heeft het slachtoffer na het uitgaan onverwachts met een mes in de schouder gestoken. Het feit heeft voor het slachtoffer fysieke en verstrekkende mentale gevolgen. Bij de aanhouding van de verdachte zijn eveneens twee spuitbussen CS-gas en een ploertendoder aangetroffen.

Vordering benadeelde partij: Het slachtoffer heeft zich in het strafproces gevoegd voor een vordering tot schadevergoeding van in totaal € 7.005,35, waarvan € 4.500,- ter zake van immateriële schade en € 2.505,35 aan materiële schade, te weten € 49,95 voor een shirt merk Fred Perry, € 189,94 voor een jas van het merk Barbour, € 54,68 aan kosten apotheek, € 37,62 aan reiskosten voor bezoeken aan de chirurg, € 12,16 aan kosten om naar het politiebureau Arnhem te reizen, € 24,- aan parkeerkosten (politie, ziekenhuis, advocaat), € 350,- aan eigen risico van de zorgverzekering, € 600,- aan niet gedekte, toekomstige kosten ter zake van fysiotherapie en psychologische hulp, € 1.100,- aan gemiste inkomsten en € 77,- ter zake van eigen bijdrage.

Beslissing: De rechtbank oordeelt dat vaststaat dat aan het slachtoffer door de bewezenverklaarde poging zware mishandeling, rechtstreeks nadeel is toegebracht dat gedeeltelijk uit vermogensschade en gedeeltelijk uit immateriële schade bestaat. De rechtbank wijst de vordering gedeeltelijk toe. Een bedrag van € 1.942,81 wordt toegekend, bestaande uit een bedrag van € 442,81 aan materiële kosten en € 1.500,- aan immateriële kosten. De rechtbank zal het slachtoffer niet-ontvankelijk verklaren in het overige deel van de vordering, omdat een nadere beoordeling van de schadeposten een onevenredige belasting zou vormen voor deze strafrechtelijke procedure.

Beslissing omtrent inkomstenderving: Deze kosten zijn na oordeel van de rechtbank niet toewijsbaar en worden niet-ontvankelijk verklaard. De rechtbank geeft hierbij een motivering: 'Ten aanzien van de gestelde inkomstenderving geldt dat het in dat verband genoemde bedrag niet inzichtelijk is gemaakt en evenmin met stukken is onderbouwd. Het bij de stukken gevoegde e-mailbericht van 12 juni 2013, waarin staat dat het slachtoffer per 1 mei 2013 in dienst zou treden als bezorger maar vanwege zijn gezondheid pas in staat was met deze baan te starten op 21 mei 2013, is daartoe onvoldoende. Onduidelijk is welk bedrag het slachtoffer netto per maand zou hebben verdiend en hoeveel uren hij in totaal, ten gevolge van zijn steekwond, geen arbeid heeft kunnen verrichten.'

Kwalificatie: poging tot doodslag

Korte schets: Verdachte heeft zich schuldig gemaakt aan een poging tot doodslag. Tijdens een verjaardagsfeestje van zijn zoon is ruzie ontstaan tussen verdachte en het slachtoffer. In die ruzie heeft verdachte een bajonet gepakt en daarmee het slachtoffer in zijn buik gestoken, waarbij de maag van het slachtoffer werd geperforeerd. Verdere complicaties zijn uitgebleven. Verdachte heeft door zijn handeling het leven van het slachtoffer ernstig in gevaar gebracht en daarnaast een grove inbreuk gemaakt op de lichamelijke integriteit van het slachtoffer.

Vordering benadeelde partij: Een getuige heeft namens het slachtoffer een vordering tot vergoeding van schade van € 11.352,57 ingediend tegen verdachte wegens materiële en immateriële schade die het slachtoffer als gevolg van het ten laste gelegde feit heeft geleden. De gestelde schade bestaat uit de volgende posten: t-shirt € 74,95, niet vergoede medische kosten € 24,14, eigen risico zorgverzekering € 350,00, derving inkomsten als zwarte piet 4 x € 40,00 € 160,00, derving inkomsten dancing € 144,00, derving inkomsten 6 x gemiste fooi € 60,00, medische informatiekosten € 106,48, reiskosten tbs gesprek advocaat/OvJ 280 km x 0,45 € 126,00 en immateriële schade € 10.000,00.

Beslissing: De rechtbank wijst de vordering tot vergoeding van de geleden schade toe tot een bedrag van € 3.622,77, bestaande uit bestaande uit € 622,77 voor de materiële schade en € 3.000,00 voor de immateriële schade. De rechtbank verklaart de benadeelde partij voor het overige niet-ontvankelijk in de vordering.

Beslissing omtrent inkomstenderving: Het gevorderde inkomensverlies komt naar het oordeel van de rechtbank niet voor vergoeding in aanmerking. Dit deel van de vordering wordt niet-ontvankelijk verklaard. De inkomstenderving voor het werken als zwarte piet en in de dancing, alsmede de gemiste fooien komen niet voor vergoeding in aanmerking. Deze schadeposten worden niet door enig schriftelijke bescheid onderbouwd.

BIJLAGE B: interview strafrechter 1

Geïnterviewde: strafrechter (naam onbekend wegens privacy redenen)
Datum: 2 april 2014
Tijdstip: 10.00 uur – 11.00 uur
Locatie: Rechtbank Oost-Brabant te 's-Hertogenbosch

1. Hoe vaak heeft u met voeging van de benadeelde partij te maken? (bijvoorbeeld gemiddeld per maand)

30-50% van de zittingen vindt een voeging van de benadeelde partij plaats.

2. Als u te maken heeft met een voeging, hoe vaak is de benadeelde partij dan ter zitting aanwezig? Gemiddeld?

Een kwart van de gevallen waar een slachtoffer zich als benadeelde partij voegt, is het slachtoffer aanwezig.

3. Als u te maken heeft met een voeging, hoe vaak wordt de benadeelde partij dan bijgestaan door een advocaat? In de meeste gevallen?

Het slachtoffer wordt in de meeste gevallen bijgestaan, maar vaak door slachtofferhulp. Bijstand van een advocaat is meer uitzondering dan regel.

4. Wat zijn voor u de belangrijkste eisen waar een vordering aan moet voldoen? Hoe ziet een goede onderbouwde vordering er voor u uit?

Het belangrijkste is dat de vordering van de benadeelde partij formeel in orde is. De vordering moet duidelijkheid scheppen. Zo is het bijvoorbeeld van belang om aan te geven welke schade er gevorderd wordt, immaterieel of materieel. Daarnaast moet aan de orde komen of de schade reeds is vergoed en wat de uiteindelijke schade is. Per post dient er een duidelijke onderbouwing te zijn.

5. Wat zijn voor u redenen om de vordering niet-ontvankelijk te verklaren?

Indien een vordering totaal niet is onderbouwd. Indien er bijvoorbeeld een vordering wordt overlegd van 100 euro aan telefoonkosten zonder onderbouwing, zal dit vaak niet-ontvankelijk worden verklaard. De strafrechter geeft aan dat ze in sommige gevallen geneigd is om zelf te schade te schatten, naar aanleiding van stukken uit het dossier. Als er iemand aanwezig is, zal de rechter vaak doorvragen op de vordering. Indien dit bedrag lager uitvalt dan het gevorderde bedrag, zal het overige in de meeste gevallen niet-ontvankelijk worden verklaard. Daarnaast bestaat er een mogelijkheid om de zaak aan te houden voor verder onderzoek naar de schade. Dit heeft echter consequenties voor de verdachte. Daarom dient per zaak te worden bekeken wat het belang is van de zaak. De strafrechter geeft aan dat een advocaat ervoor moet zorgen dat er zoveel mogelijk informatie beschikbaar is. Graag door het overleggen van bonnen.

6. Wijst u een vordering wel eens af? En zo ja, wat zijn dan de redenen hiervoor?

Dat gebeurt wel eens. Allereerst is het van belang of een vordering wordt betwist of niet. Daarnaast wordt er gekeken naar de ontvankelijkheid. Indien een vordering niet onevenredig belastend is, wordt deze toegewezen. De vordering wordt afgewezen, indien de schade evident niet is geleden.

Het komt ook wel eens voor dat bepaalde schade twee keer wordt gevorderd. Dat is het geval als de benadeelde begrafenis kosten vordert en daarnaast alle kosten die eronder vallen, zoals kosten voor de kist. Dit is twee keer dezelfde vordering, waardoor ook dit vaak wordt afgewezen.

7. Wat vindt u van de wijziging van het ontvankelijkheidscriterium?

Ik vind het een goede ontwikkeling, maar in de praktijk hebben we wel te maken met botsende belangen. Het is goed dat er meer aandacht is voor het slachtoffer, maar daarnaast botst dit met het belang van de verdachte en het eigen belang van de rechtbank. De strafzaak kan op de achtergrond komen. En voor de rechtbank betekent het natuurlijk meer tijd. In deze gevallen wordt er terug gegrepen op het onevenredige belastingcriterium, wat niet de bedoeling is van de wetgever.

8. Merkt u dat het criterium is verruimd? Denkt u dat de strafrechters een vordering van de benadeelde nu eerder toewijzen?

Het is niet zo dat een vordering eerder wordt toegewezen. Maar wat wel veranderd is, is dat er moeite wordt gedaan voor de vordering. De strafrechters proberen nu eerder een uitspraak te geven over de vordering van de benadeelde partij. Daarnaast merken ze op dat slachtofferhulp zich actiever opstelt met betrekking tot de voegingen. Er worden nauwelijks meer vorderingen ingediend, zonder een onderbouwing.

9. Speelt de hoogte van het gevorderde bedrag een rol bij de beslissing over de ontvankelijkheid of over de toe - of afwijzing van de vordering?

De hoogte van de vordering speelt voor een deel mee. Dit is zeker het geval bij een vordering tot immateriële schade. Het hogere deel wordt daarnaast vaak betwist. Lage bedragen worden in het algemeen niet betwist. Toewijzing gebeurt in dergelijke gevallen vaker, omdat er dan geen discussie bestaat.

Opmerking: indien de benadeelde wel bonnen heeft, maar deze te oud zijn wordt er vaak een lager bedrag toegewezen. De producten kunnen bijvoorbeeld 5 jaar oud zijn, terwijl er een bedrag wordt gevorderd van nieuwwaarde. Het is aan te raden om bij het te vorderen bedrag al rekening te houden met afschrijvingen. Dus zelf een lager bedrag te vorderen, omdat het product een aantal jaren oud is.

10. Ik heb tevens onderzoek gedaan naar de jurisprudentie over het onevenredige belastingcriterium. Het is mij opgevallen dat de uitspraken van de rechter m.b.t. de vordering van de benadeelde partij nauwelijks wordt gemotiveerd. Motiveert u waarom u een benadeelde partij niet ontvankelijk verklaart?

Uitspraken met betrekking tot de vordering van de benadeelde partij worden door mij vaak uitgebreid motiveert. De motivatie gebeurt vooral tijdens de zitting en enkel indien de partij zelf aanwezig is. Bij de meervoudige kamer is het zo dat de beslissing vaak heel erg uitgebreid wordt gemotiveerd, indien de vordering van de benadeelde goed is onderbouwd. In het algemeen valt het op dat de rechters van de rechtbank Oost-Brabant de uitspraken goed motiveren. Ik kijk daarnaast vaak naar andere uitspraken en maak hier gebruik van bij de motivering. Deze uitspraken dienen als bovengrens voor de beslissing inzake de vordering van de benadeelde partij.

11. Maakt u vaak gebruik van uw bevoegdheid om een vordering te splitsen, en een deel van de vordering toe te wijzen? Gebeurt dit nu vaker dan voor de wijziging?

Er wordt heel veel gebruik gemaakt van deze bevoegdheid. In de praktijk is het opmerkelijk dat de benadeelde voor het geringe bedrag dat niet-ontvankelijk wordt verklaard, niet naar de civiele

rechter gaat. De benadeelde laat het vervolgens zitten bij de beslissing van de strafrechter. Voorheen werden de vorderingen inderdaad gemakkelijker afgewezen ofwel niet-ontvankelijk verklaard. Na de wijziging worden de vorderingen beter bekeken en nagegaan of een deel van de vordering voor toewijzing in aanmerking kan komen.

12. Hoe gaat u met de vordering om als de schade deels aan het slachtoffer te wijten is? Matigt u de hoogte van het schadebedrag, of verklaart u de benadeelde partij niet ontvankelijk omdat de vordering niet eenvoudig van aard is?

Het komt regelmatig voor dat de schade deels aan het slachtoffer te wijten is. In dat geval wordt de hoogte van de vordering meestal gematigd. Het kan wel helpen als het door de benadeelde of een vertegenwoordiger zelf al wordt aangevoerd en onderbouwd.

13. Daarnaast heb ik in de jurisprudentie gezien dat de rechter vaak wijst op een gebrek in de onderbouwing van de vordering. Wat verwacht u van de onderbouwing van de vordering voor reiskosten, kosten huishoudelijke hulp, medische kosten en kosten aan inkomensverlies?

Reiskosten: waarvoor de kosten zijn gemaakt, hoeveel kilometer er is gereden, wanneer, wat het bedrag is per kilometer. In specifieke gevallen is het van belang of het vervoer ook op een andere manier mogelijk is geweest. De relevantie van de kosten en de link met de noodzaak voor het vervoer.

Hulpkosten: de periode, link met de strafzaak en het letsel, hoe de verdeling voor het incident was en hoe het nu is, de kosten per week of per maand. Indien er daadwerkelijke kosten zijn gemaakt is dit makkelijker voor toewijzing. Maar als de hulp is verricht door familie, dient de schade beter onderbouwd te worden. Daarnaast is het in specifieke gevallen van belang of er kinderen thuis wonen en wat de leeftijd van de kinderen is.

Medische kosten: nota's, verzekerde schade, waarom zijn de andere posten niet verzekerd. Het is van belang dat per bedrag heel helder is uitgesplitst waarom dit wordt gevorderd, met onderbouwing van nota's.

Inkomstenderving: Dit is lastige schade. Vaak wordt de schade vergoed door de werkgever. Is het niet het geval, dan dient worden aangetoond dat de werknemer te maken heeft met inkomstenverlies. Daarnaast worden deze kosten vaak betwist, wat de toewijzing lastig maakt. De werknemer dient zelf uit te leggen waarom hij het werk niet uit kan voeren en de werkgever niets vergoed. De onderbouwing kan bestaan uit stukken waarin de werkgever dit bevestigt. Bijvoorbeeld als er sprake is van een 0-uren contract en de werkgever geeft aan wat de gebruikelijke uren waren.

14. Kunt u advocaten, die het slachtoffer bijstaan, adviseren over de wijze waarop een verzoek tot voeging moet worden opgebouwd? Wat kunnen zij doen, zodat de vordering eerder wordt toegewezen?

Helderheid en onderbouwing. Wat voor de strafrechter van belang is dat de advocaat actief is tijdens de zitting. Een aanbeveling is om tijdens de zitting te vragen naar een aanhouding van de strafzaak. Indien er bijvoorbeeld nog stukken zijn die ter onderbouwing van de vordering kunnen dienen, kan een aanhouding veel betekenis hebben. Het is belangrijk dat de advocaat dit zelf aan biedt. Daarnaast wordt aanbevolen om als advocaat aanwezig te zijn tijdens de zitting. Op die manier kunnen er vragen worden gesteld over de vordering. De vordering kan nogmaals worden onderbouwd. Het valt op dat indien er een advocaat aanwezig is, er betere beslissingen worden genomen. Vorderingen worden tijdens de zitting nogmaals onderbouwd en dat levert een betere motivatie op in het vonnis. Indien aanwezigheid niet mogelijk is, is het aan te raden de benadeelde goed te instrueren.

De rechter kan de benadeelde vragen stellen en ook dit kan verhelderend werken. Een aanwezigheid bij de zitting is vooral van belang bij onduidelijke posten en indien er sprake is van hoge immateriële schade.

15. Voor zover hiervoor nog niet ter sprake gekomen: Wat zijn nog knelpunten waar u tegen aan loopt bij de voeging van de benadeelde partij?

De vorderingen tot voeging komen vaak pas in een laat stadium. De rechter geeft aan dat een vordering zo vroeg mogelijk indienen en zo compleet mogelijk, meer kans heeft op toewijzing. Het is in dat geval nog mogelijk om voor de zitting nog nadere informatie te vragen. De niet-ontvankelijkheid van een vordering kan voorkomen worden door complete voegingen ruim van te voren in te dienen.

Daarnaast is het erg vervelend als vorderingen tot een aantal keer worden gewijzigd. Iedere partij ter zitting heeft dan een ander exemplaar. Graag in eerste instantie de complete versie insturen. Indien er toch wijzigingen zijn, dient dit duidelijk te worden vermeld.

16. Heeft u nog iets toe te voegen?

Het kan ophelderen als er een advocaat ter zitting aanwezig is. Een aanbeveling is om een strafrecht advocaat de onderbouwing van de vordering te laten zien. De strafrecht advocaat kan wellicht wijzigingen aanbrengen in de onderbouwing van de vordering. Ook kan het zinvol zijn om getuigenverklaringen toe te voegen aan een vordering. Bijvoorbeeld als er geen bonnen zijn, kan een getuigenverklaring tevens dienen als onderbouwing. Materiele schade aan kleding, kan worden onderbouwd door een kopie van een website waar de kleding wordt aangeboden.

BIJLAGE C: Interview Raadsheer 1

Geïnterviewde: senior raadsheer Gerechtshof (naam onbekend wegens privacy redenen)
Datum: 3 april
Tijdstip: 09:00 uur – 10:30 uur
Locatie: Rechtbank Oost-Brabant, te 's-Hertogenbosch

Algemeen: De procedures waarbij een benadeelde zich als slachtoffer voegt, worden vrijwel nooit aangehouden voor nadere informatie. Dit is namelijk in strijd met de efficiënte rechtspleging en in strijd met de rechten van de verdachte. Indien nadere informatie nodig is, betekent dit meestal dat behandeling van de zaak teveel tijd in beslag gaan nemen. Het gevolg daarvan kan zijn dat de vordering niet-ontvankelijk wordt verklaard.

1. Hoe vaak heeft u met voeging van de benadeelde partij te maken? (bijvoorbeeld gemiddeld per maand)

25-30% in hoger beroep

2. Als u te maken heeft met een voeging, hoe vaak is de benadeelde partij dan ter zitting aanwezig? Gemiddeld?

Vrijwel nooit. Dit is echter wel aan te raden, omdat op zitting nog veel informatie valt in te winnen over de vordering. Indien bepaalde stukken niet compleet zijn of onduidelijk, kunnen de vragen zorgen voor opheldering.

3. Als u te maken heeft met een voeging, hoe vaak wordt de benadeelde partij dan bijgestaan door een advocaat? In de meeste gevallen?

Vrijwel nooit is de advocaat aanwezig.

4. Wat zijn voor u de belangrijkste eisen waar een vordering aan moet voldoen? Hoe ziet een goede onderbouwde vordering er voor u uit?

De vordering dient duidelijk te zijn opgesteld. Dient duidelijk te zijn wat er precies wordt gevorderd, waarbij concrete bedragen worden genoemd. Daarnaast is het vorderen van wettelijke rente een aandachtspunt. Dit wordt vaak vergeten, terwijl de benadeelde hier wel recht op heeft.

5. Wat zijn voor u redenen om de vordering niet-ontvankelijk te verklaren?

De belangrijkste reden van een niet-ontvankelijkheidsverklaring, is de reden dat behandeling van de vordering teveel tijd kost. Daarnaast speelt het verweer van de verdachte ook mee. Op grond van artikel 6 EVRM hebben de verdachte en het slachtoffer het recht om de stellingen te bewijzen. Als hier onvoldoende kans voor bestaat, dient de vordering ook niet-ontvankelijk te worden verklaard. Behandeling van een complexe vordering in het strafgeding, komt niet altijd ten goede van het slachtoffer. In het strafgeding kunnen deze vordering(en) niet uitgebreid worden behandeld. In het civiele proces is hier meer tijd voor en dat betekent een begrijpelijker uitspraak in het voordeel of nadeel van het slachtoffer.

6. Wijst u een vordering wel eens af? En zo ja, wat zijn dan de redenen hiervoor?

De vordering wordt wel eens afgewezen, maar een gehele afwijzing komt nauwelijks voor. Het komt echter wel vaak voor dat een deel van de vordering wordt toegewezen en het overige wordt afgewezen. Vooral de immateriële wordt vaak voor een deel afgewezen. Het bedrag hiervoor wordt naar billijkheid bepaald. Een te hoog bedrag is vaak niet billijk voor een klein vergrijp van de verdachte. Een afwijzing wordt enkel uitgesproken, indien het leveren van aanvullend bewijs niet meer mogelijk is. Wanneer vast komt te staan dat er bij een civiele procedure ook geen nieuwe informatie beschikbaar kan worden gesteld, wordt de vordering afgewezen.

7. Wat vindt u van de wijziging van het ontvankelijkheidscriterium?

Het komt neer op hetzelfde criterium, slechts anders verwoord. Juridisch gezien is er nauwelijks een verschil aan te wijzen. Bij amendement is niet duidelijk wat de invulling van het criterium is. Het valt op dat de rechters die verstand hebben van het civiele recht, eerder een vordering gedeeltelijk toewijzing of schatten.

8. Merkt u dat het criterium is verruimd? Denkt u dat de strafrechters een vordering van de benadeelde nu eerder toewijzen?

De vorderingen tot schadevergoeding worden na de wijziging wellicht meer inhoudelijk bekeken. De rechters, van de rechtbank Oost-Brabant althans, doen meer moeite voor het afdoen van de civiele vordering in de strafzaak. Het inhoudelijk behandelen zorgt ervoor dat er inderdaad minder vorderingen niet-ontvankelijk worden verklaard.

9. Gaat u zelf anders om met een vordering van de benadeelde, na wijziging van het criterium?

De vorderingen worden meer inhoudelijk bekeken. Daarnaast wordt er niet meer gelijk gegrepen naar de niet-ontvankelijkheid.

10. Speelt de hoogte van het gevorderde bedrag een rol bij de beslissing over de ontvankelijkheid of over de toe - of afwijzing van de vordering?

De hoogte van de vordering speelt met name bij immateriële schade een rol. Er wordt gebruik gemaakt van standaard bedragen die bij een bepaald delict horen. Afhankelijk van de schriftelijke stukken, de onderbouwing, worden deze bedragen gehanteerd of wordt het bedrag in mindering gebracht. De hoogte van de vordering is bij materiele schade niet zozeer bepalend voor een toe- of afwijzing van de vordering. Indien er voldoende facturen of andere onderbouwing wordt overlegd, is de toewijzing simpel. Daarnaast vraagt de rechter zich af of het redelijk is dat iemand voor alle schade optreedt. Het is wel zo dat bij hoge vorderingen, vaak ingewikkelde vragen spelen. In dat geval betekent het dat een behandeling teveel tijd in beslag neemt en de vordering niet-ontvankelijk wordt verklaard.

11. Ik heb tevens onderzoek gedaan naar de jurisprudentie over het onevenredige belastingcriterium. Het is mij opgevallen dat de uitspraken van de rechter m.b.t. Vordering van de benadeelde partij nauwelijks wordt gemotiveerd. Motiveert u waarom u een benadeelde partij niet ontvankelijk verklaart?

In de raadkamer wordt er geprobeerd de vordering uitgebreid te motiveren. Dit is helaas niet altijd mogelijk, omdat het veel tijd vergt en dit ten koste kan gaan van andere belangen. Hij bevestigt mijn waarneming, dat vaak wordt volstaan met een standaardmotivering.

12. Maakt u vaak gebruik van uw bevoegdheid om een vordering te splitsen, en een deel van de vordering toe te wijzen?

Dit gebeurt regelmatig. Het gecompliceerde gedeelte wordt vaak niet-ontvankelijk verklaard, terwijl een gedeelte van de vordering wat niet veel tijd in beslag neemt vaak wordt toegewezen.

13. Als u een vordering gedeeltelijk toewijst, motiveert u dan welk deel van de vordering wordt toegewezen (bijvoorbeeld welke posten voor welk bedrag worden toegewezen)?

Het is inderdaad aan te bevelen om per post een motivatie te geven. Bij het Hof is dit vaak niet mogelijk, omdat het simpelweg te veel tijd in beslag neemt.

14. Indien vordering tot schadevergoeding niet compleet is onderbouwd, maakt u dan gebruik van de mogelijkheid de hoogte van de schade te schatten? Wat zijn uw redenen daarvoor?

Schatten is een groot woord. Het toewijsbare gedeelte wordt vaak naar billijkheid vastgesteld. Naar aanleiding van civiele jurisprudentie en bedragen vastgesteld door het schadefonds geweldsmisdrijven. Een schatting maken, gebeurt vooral bij materiele schade. Indien de benadeelde geen bonnen kan overleggen. Kan er op een gemakkelijke wijze worden nagegaan wat de nieuwprijs is. Vanuit dat gegeven wordt er een schatting gemaakt. Het is echter wel zo, dat wanneer meer wordt gevorderd dan de waarde is van het goed, dat meerdere gevorderde wordt afgewezen.

15. Wijst u de vordering sneller toe, indien de verdachte het strafbare feit bekend en de vordering van de benadeelde niet betwist?

Een betwisting van de vordering speelt inderdaad mee aan de toewijzing van de vorderingen. Indien de vordering wordt betwist, betekent dit in de meeste gevallen een gecompliceerde vordering. Dat brengt weer met zich mee dat de vordering onevenredig belastend is.

16. Hoe gaat u met de vordering om als de schade deels aan het slachtoffer te wijten is? Matigt u de hoogte van het schadebedrag, of verklaart u de benadeelde partij niet ontvankelijk omdat de vordering niet eenvoudig van aard is?

Dit zijn vaak wel de gecompliceerde vorderingen. Deze vorderingen zijn in het algemeen weggelegd voor de civiele rechter. Vaak wordt in de gevallen van eigen schuld, de helft van de vordering niet-ontvankelijk verklaard en de andere helft toegewezen.

18. Daarnaast heb ik in de jurisprudentie gezien dat de rechter vaak wijst op een gebrek in de onderbouwing van de vordering. Wat verwacht u van de onderbouwing van de vordering voor reiskosten, kosten huishoudelijke hulp, medische kosten en kosten aan inkomensverlies?

Reiskosten: facturen van taxiriten of ritten met het openbaar vervoer. De gereden kilometers. Worden geen hoge eisen gesteld aan de onderbouwing van de vordering tot reiskosten.

Kosten huishoudelijke hulp: deze schadepost brengt meer problemen met zich mee en dient voldoende onderbouwd te zijn. Van belang is de noodzaak van hulp en de omvang ervan. De betwisting kan ook een rol spelen. Daarnaast dienen er ook rekeningen te worden overlegd. Ook hier kan het zinvol zijn als de benadeelde op zitting aanwezig is. Eventuele onduidelijkheden of nadere onderbouwing kan op zitting worden verkregen, zodat de post toch (deels) kan worden toegewezen.

Medische kosten: Hierbij is het belangrijkste dat de facturen worden overlegd. Indien deze ontbreken, is ook niet af te leiden of de schade daadwerkelijk is geleden. Zonder nadere onderbouwing zal deze vordering, niet-ontvankelijk zijn.

Inkomstenderving: Ook deze vordering wordt door de rechter niet gezien als moeilijk. Een voorwaarde is wel dat de vordering schriftelijk wordt onderbouwd door middel van salarisstroken en de urenderving. In zijn algemeenheid worden deze stukken vaak overlegd, waardoor behandeling ervan niet al te moeilijk meer is.

19. Kunt u advocaten, die het slachtoffer bijstaan, adviseren over de wijze waarop een verzoek tot voeging moet worden opgebouwd? Wat kunnen zij doen, zodat de vordering eerder wordt toegewezen?

Het is aan te raden per post een duidelijk omschrijving te geven van de vordering en de hoogte. Daarnaast dient het voegingsformulier en de bijlagen overzichtelijk te zijn door de bijlagen te nummeren. Een onoverzichtelijke voeging kost namelijk veel tijd. In de regel is het verstandig om als advocaat aanwezig te zijn bij de zitting, tenzij het gaat om een duidelijk niet gecompliceerde vordering. Letselschadevorderingen worden echter vaak wel gezien als gecompliceerde vorderingen. Daarom is het aan te raden aanwezig te zijn bij de zitting. De verdere toelichting op de zitting kan waardevol zijn.

20 Voor zover hiervoor nog niet ter sprake gekomen: Wat zijn nog knelpunten waar u tegen aan loopt bij de voeging van de benadeelde partij?

Meer zaken dienen inhoudelijk te worden afgedaan. Dit komt de positie van het slachtoffer ten goede.

21 Denkt u dat er nog verbeteringen (aanbevelingen) mogelijk zijn m.b.t de voeging of het voegingscriterium?

Zullen altijd nog wel enkele details kunnen worden aangepast. Het is goed dat het slachtoffer de mogelijkheid heeft de schade in het strafproces te vorderen, maar het strafproces moet niet te uitgebreid worden. Het proces moet niet teveel worden belast ten behoeve van de benadeelde. Het is de bedoeling dat de benadeelde een serieuze inhoudelijke behandeling van zijn vordering tot schadevergoeding kan verwachten.

BIJLAGE D: Interview strafrechter 2

Geïnterviewde: senior strafrechter (naam onbekend wegens privacy redenen)
Datum: 17 april 2014
Tijdstip: 09:00 uur – 09:45 uur
Locatie: Rechtbank Oost-Brabant, te 's-Hertogenbosch

1. Als u te maken heeft met een voeging, hoe vaak wordt de benadeelde partij dan bijgestaan door een advocaat? In de meeste gevallen?

De advocaat is in de meeste gevallen niet aanwezig.

2. Wat zijn voor u de belangrijkste eisen waar een vordering aan moet voldoen? Hoe ziet een goede onderbouwde vordering er voor u uit?

Het moet gaan om een heldere vordering. Daarnaast dient de vordering voldoende onderbouwd te zijn. De hoogte van de schade moet duidelijk omschreven zijn.

3. Wat zijn voor u redenen om de vordering niet-ontvankelijk te verklaren?

Een matige onderbouwing van de vordering in relatie met de complexiteit van de vordering. Daarnaast speelt de oorzaak-gevolg vraag mee. Een ander belangrijk punt is het horen van getuigen of deskundigen. In dat geval wordt het behandelen van de vordering vaak te ingewikkeld om in de strafzaak af te doen. Vaak wordt er een deel van het bedrag toegekend, omdat andere deel waar getuigen moeten worden gehoord niet-ontvankelijk is. Het slachtoffer heeft voor dat deel de mogelijkheid de vordering voor te leggen aan de civiele rechter. Als er teveel vragen zijn voor het bewijs, wordt de vordering ook niet-ontvankelijk verklaard. Dit hoort namelijk thuis in de civiele procedure.

4. Wijst u een vordering wel eens af? En zo ja, wat zijn dan de redenen hiervoor?

Een vordering wordt enkel afgewezen als duidelijk is dat de gevorderde schade er niet is. Er wordt van de rechters een reële inspanning verwacht als het gaat om de behandeling van de vordering. Vaak wordt de vordering dan deels toegewezen en voor het verdere gedeelte niet-ontvankelijk verklaard, zodat de benadeelde voor dat gedeelte naar de civiele rechter kan.

5. Wat vindt u van de wijziging van het ontvankelijkheidscriterium? Van eenvoudig van aard naar niet onevenredig belastend voor het strafgeding?

In hoofdlijnen blijft het een strafzaak. Het criterium verandert daar niets aan. De rechters hier proberen een vordering inhoudelijk te behandelen, maar dan is het van belang dat de advocaten aanwezig zijn.

6. Merkt u dat het criterium is verruimd? Denkt u dat de strafrechters een vordering van de benadeelde nu eerder toewijzen?

Nee, is ook niet de bedoeling van de wetgever.

7. Speelt de hoogte van het gevorderde bedrag een rol bij de beslissing over de ontvankelijkheid of over de toe - of afwijzing van de vordering?

Het gaat niet alleen om de hoogte van de vordering. Het is wel zo dat een hogere vordering vaak meer betwisting met zich mee brengt. Ook als we meer gevorderd wordt, is vaak een groter gedeelte niet-ontvankelijk. Er zijn ook zaken waar een hoog bedrag is toegekend. Ligt dus aan het soort zaak. ECLI:NL:RBOBR:2013:5875 → is een voorbeeld van een zaak waar een hoog bedrag aan schadevergoeding is toegekend.

8. Ik heb tevens onderzoek gedaan naar de jurisprudentie over het onevenredige belastingcriterium. Het is mij opgevallen dat de uitspraken van de rechter m.b.t. Vordering van de benadeelde partij nauwelijks wordt gemotiveerd. Motiveert u waarom u een benadeelde partij niet ontvankelijk verklaart?

Het klopt dat een uitspraak vaak niet uitgebreid gemotiveerd wordt. Dit verschilt ook per rechter. De politierechter doet mondeling uitspraak en motiveert de uitspraak vaak uitgebreider tijdens de zitting. In een meervoudige kamer zitting wordt de uitspraak gemotiveerd in het vonnis. Vaak wordt volstaan met een korte motivering dat de vordering niet-ontvankelijk is. Er zijn echter ook genoeg zaken waarin wel een uitgebreide motivering wordt gegeven. Deze motivering kan in sommige zaken worden overgenomen in het vonnis.

9. Maakt u vaak gebruik van uw bevoegdheid om een vordering te splitsen, en een deel van de vordering toe te wijzen?

Dat gebeurt heel vaak. Een goed onderbouwde vordering die geheel duidelijk is, kan worden toegewezen. Het gedeelte waar nadere producties nodig zijn, getuigenverhoor etc. kost teveel tijd en wordt verwezen naar de civiele rechter.

10. Hoe gaat u met de vordering om als de schade deels aan het slachtoffer te wijten is? Matigt u de hoogte van het schadebedrag, of verklaart u de benadeelde partij niet ontvankelijk omdat de vordering niet eenvoudig van aard is?

Medeschuld wordt vaak gezien als een lastig aspect en wordt snel gezien als niet eenvoudig vast te stellen. Dit deel wordt dan niet-ontvankelijk verklaard.

11. Kunt u advocaten, die het slachtoffer bijstaan, adviseren over de wijze waarop een verzoek tot voeging moet worden opgebouwd? Wat kunnen zij doen, zodat de vordering eerder wordt toegewezen?

Het is van belang dat de advocaten de hoogte van de vordering onderbouwen. Daarnaast dienen zij in te gaan op de verweren. Als het gaat om een hoog bedrag of een lastige vordering, is het aan te raden naar de zitting te komen. De advocaat dient zelf na te gaan, ben ik in deze zaak nodig? Dit kan de advocaat nagaan, door gesprek te voeren met de cliënt. De kosten worden besproken en de mogelijkheid van bijstand tijdens de zitting. Een andere aanbeveling is om van te voren of tijdens de zitting met de advocaat van de wederpartij een schaderegeling af te spreken. De mogelijkheden kunnen onderling besproken worden. Het kan namelijk van belang zijn voor beide partijen om de zaak netjes af te doen.

Het komt tevens steeds vaker voor dat het OM de schadevergoedingszaken af doet. Het is daarom aan te raden om voor de zitting, met het OM contact op te nemen. De advocaat kan vragen stellen over de stukken en vragen of deze helder zijn. Daarnaast vragen of er eventueel nog stukken of onderbouwing nodig is ter verduidelijking van de vordering. Als de vordering duidelijk is, is het in principe niet nodig om als advocaat aanwezig te zijn.